On Stage Again

In 2007 viel het Gitaarduo DOS Amigos uit elkaar en kreeg ik de uitdaging om me na 15 jaar weer op solospel te richten. Ik had op dat moment eigenlijk geen zin om weer aansluiting te zoeken met een partner. Dat kon pas weer goed gaan als ik me op mezelf kon redden.

Ik begon met oud repertoire ophalen. Dat kende ik immers al? Nou, na vijftien jaar in de kast bleken heel wat solostukken toch te zijn weggezakt, of wat stram geworden. Daarnaast moest ik een methode bedenken om doelgericht te werken, want ik was eigenlijk niet langer tevreden met louter voor mezelf spelen op zolder.

Kulturhaus NIHZ in Nordhorn organiseerde in die tijd Open Podium avonden. Iedereen die wilde kon daar voor publiek maximaal een minuut of tien gitaarmuziek ten gehore brengen. Ik vond dat een leuke gelegenheid om gericht aan een programma te werken.

Daar heb ik de On Stage Again verhalen bij geschreven. Je kunt ze lezen via het menu.

On Stage Again I

Muziek moet je delen, dat is het credo van de gitaarmuziekpedagoog Aaron Shearer. Dat betekent (van tijd tot tijd) optreden. Ik vind dat ook leuk om te doen, ook al is (gelukkig) de drang om dat koste wat kost te doen een stuk minder geworden.

Het was alweer een tijdje geleden dat ik had opgetreden, sinds het uit elkaar vallen van de Gitaarkring had ik de planken niet meer betreden.

Maar er kwam weer een gelegenheid, het open podium bij Kulturhaus NIHZ in Nordhorn. Hier kon je gewoon naar toe gaan - toegang vrij! - en aangeven dat je iets wilde spelen. En dan kreeg je ongeveer een kwartiertje op het podium. Niet verplicht overigens, het is ook leuk om gewoon naar medemuzikanten te luisteren.

Welgemoed ging ik op weg met de bladmuziek van *Sonate Ms 87* van Paganini en een paar andere nummers voor de zekerheid. Vol ambitie om een lekker stukje weg te spelen.

De avond was goed bezet. Een groep jonge gitaristen en een stuk of zeven solisten (:-) waaronder deze gek) kwamen hun stukjes spelen.

Een eerste keuzemoment is: "wanneer treed je op?" Bijt je de spits af of laat je de spanning een beetje oplopen? Wel, in dit geval lag het min of meer vast, de kinderen gingen eerst, want die konden het niet te laat maken.

Ik geef eerlijk toe, dat ik voor het spelen enigszins gespannen was. Raar, de laatste tijd kreeg ik dat pas op het toneel zelf. Ik treed niet vaak genoeg met de gitaar op om een duidelijke routine te hebben en een heel nieuw publiek is een onbekende factor.

Het was dan ook heel moeilijk om het filosofische concept *Leef in het Nu* in praktijk te brengen tijdens het optreden van mijn voorgangers. Onwillekeurig denk je aan hoe je straks zelf op het podium zit. En dat drijft de spanning ongemerkt op.

Tuurlijk, op zo'n moment kun je altijd je optreden nog afblazen onder het mom van *Niet in de juiste Stemming voor een Optimale Prestatie* of het bekende *Jan Akkerman Nee, Sorry...* ;-) maar daar kwam ik natuurlijk niet voor!

Dus ging ik na de eerste pauze het toneel op nadat ik voordien nog net wat tijd had gevonden om het stuk nog even door te nemen.

Om direct tegen een praktijkzaak op te lopen waar ik thuis nog nooit op geoefend had. De belichting!

De belichting was zeer sfeervol, maar toch had de rij LED meer-kleuren-spots zijn nadeel. De snaren en frets reflecteerden een schitterende regenboog (zou dat aan een verschil in brekingsindex voor verschillende kleuren licht in het transparante nylon liggen?), zodat het voor mij knap lastig werd om in dit kleurenspel bijvoorbeeld een G-snaar van een B-snaar te onderscheiden. Verder gebruikte ik bladmuziek. Die moet je kunnen lezen. En dat gaat behoorlijk moeilijk bij tegenlicht.

Dit zijn allemaal zaken waar je geen last hebt als je blind kunt spelen en daarbij ook nog zeker van jezelf bent. Maar als je zoals ik toch een beetje visueel ingesteld bent, kan dat onder stresscondities een handicap vormen. Een speler na mij anticipeerde daar wat assertiever op dan ik, hij vroeg gewoon om een schemerlamp om zijn bladmuziek te kunnen lezen! Slim! Daardoor kwam wel het publiek een beetje in het zonnetje zitten.

Omdat ik in Duitsland was, moest ik ook voorstellen en aankondigen in het Duits. Dat was even zoeken naar woorden! Nou ja, dan krijg je in ieder geval geen te lang verhaal.

Ik zette in met het *Minuetto* uit de Paganini Sonate. Het is wel een raar gevoel dat je toch lood in je vingers hebt. Ik slaagde erin om zonder harde onderbrekingen door te spelen,

maar een bekende worsteling voelde ik in mijzelf wel degelijk. Dit is het effect van de strijd tussen de twee spelers in jezelf, die in *The Inner Game of Music* beschreven staat.

Gelukkig kon ik me met het mineurgedeelte een beetje herstellen, maar een gevoel van geweldige tevredenheid kreeg ik niet. Daar kreeg de negatieve pool uit *The Inner Game of Music* toch bijna de overhand! Gelukkig reageerde het publiek wel positief!

Op dat moment heb ik het *Rondo* maar even laten zitten en een afsluitend stukje gespeeld dat ik nog op de plank had liggen. Het publiek was tevreden, zo hoorde ik ook uit de reacties van de mensen achteraf.

Ikzelf was dat nogal wat minder... En hoe kwam dat nou?

In *Pumping Nylon* van Scott Tennant staat een citaat van een honkbalcoach John Wooden: *Failing to Prepare is Preparing to Fail*.

Daar zat het mis... Nu was het niet zo dat ik me totaal niet voorbereid had, ik had flink gestudeerd zodat ik het bijna uit mijn hoofd kende, ik had het stuk al eens voorgespeeld voor beperkt publiek, ik had het al eens opgenomen ter evaluatie en er zelfs masterclasses mee gedraaid. Maar de echte zwakke punten die bij die gelegenheden weggestudeerd leken, kwamen weer terug. Daar was dus iets niet helemaal goed gegaan.

Zodoende, als ik terugkijk, concludeer ik dat mijn voorbereiding niet optimaal was geweest. Na wat puzzelen wist ik ook waarin. Ik zou mezelf (en misschien jou ook) daarom de volgende hints kunnen geven:

1. Maak bewust een programma. "Ik speel dat en dat stukje wel" is niet voldoende. Je moet echt *kiezen* wat je doet. Ook de toegiften! Zorg voor afzonderlijke werkkopieën van je stukken.
   ;-) Als ik stukken uit een boek moet zoeken, raak ik nog weleens afgeleid door andere stukken "ah, da's ook leuk om te spelen". Concentreer je op het gekozen programma!
2. Kies materiaal dat je goed aan kunt onder druk. Dat vraagt een dosis zelfkennis. Je kunt jezelf bij die keuze helpen door het stuk eens op te nemen en het na een minuut of tien terug te luisteren in de rol van publiek met de overweging: "zou ik als publiek het stuk zo kunnen waarderen?"
   Zo ja, probeer het dan! Zo nee, schat in of je het stuk op termijn voorspeel klaar krijgt. Lukt je dat niet, kies dan iets waar je nog verder boven staat. Een goed gespeeld "gemakkelijk" stuk doet jezelf en het publiek veel meer plezier dan een lijdensweg "op niveau..."
3. Studeer tot je het gevoel hebt dat je een stuk met continuïteit en zonder aarzelingen speelt. Dat is een basis die paniek tijdens het voorspelen voorkomt. Pak daarbij de individuele aarzelingen aan.
4. Verhoog de druk een beetje als je het stuk goed kunt spelen: Neem jezelf op en teken de punten aan waar je op de een of andere manier aarzelt. Pak ook daarbij de individuele aarzelingen aan. Je hebt nu een basis gelegd onder zekere druk.
5. Oefen in de gitaarles niet alleen op het kunnen spelen van het stuk, maar ook op het kunnen uitvoeren! Meestal betekent dit een paar extra lessen om het stuk echt af te ronden. De pluszijde is een grotere zekerheid bij concertsituaties.
6. Analyseer het stuk en bekijk de structuur. Waar zitten de punten waarbij je kunt ademen en eventueel de rust weer terug kunt brengen? Teken die aan als je van blad speelt en onthoud ze als je uit het hoofd speelt.

7. Als je meerdere stukken gaat voorspelen, oefen het programma ook compleet. Las bewust rustpunten in tussen de stukken. Oefen de overgang, de adem en de inzet.
8. Bekijk waar je gaat spelen en analyseer de situatie op het toneel. Let ook op de belichting, of die je hindert of niet. Als dat zo is, vraag de verlichtingsman dan om de instellingen aan te passen en desnoods wat floodlight te geven om het contrast te verminderen. Het kan niet zo zijn dat de sfeerverlichting jou als muzikant hindert. Toneelverlichting moet je helpen, niet tegenwerken.
9. Als je van blad speelt, bekijk of je voldoende licht hebt om te lezen. Zo nee, vraag dan wat belichting (floodlight of subtiel spotlight), maar pas op dat je geen schaduwen op het papier werpt, want dan leid je jezelf met je eigen bewegingen af. Of koop een klein LED lampje voor op de muziekstandaard (pas wel op dat je het publiek niet in het zonnetje zet). Ook hier, het licht moet je helpen, niet tegenwerken.

:-))) Dat alles ga ik de volgende keer dus proberen!

Het Open Podium in Kulturhaus NIHZ werd trouwens een heelleuke avond, waar gitaristen allerlei muziekstijlen brachten. Ik hoorde Latin, fingerpicking, flamenco, blues en (bewerkingen) van popliedjes.

Een Samenspeels "met z'n allen" van *La Bamba* (Ritchie Valens) sloot een gezellige avond af.

On Stage Again II

Na mijn hernieuwde kennismaking met plankenkoorts op het vorige Open Podium in Nordhorn, ging ik toch een beetje twijfelen. Gelukkig was de jaarlijkse voorspeelavond van mijn gitaardocent er ook nog, waardoor ik weer een beetje optimistischer werd. Dus zou ik op de tweede Open Podium avond bij Kulturhaus NIHZ weer present zijn.

Ditmaal pakte ik het meer gestructureerd aan en voerde de tips uit de vorige *On Stage Again* ook werkelijk uit.

Ik koos een programma al ruim van tevoren, vier stukjes van de Franse componist Alfred Cottin, die in de laatste helft van de negentiende en eerste helft van de twintigste eeuw leefde. Zijn muziek was salonmuziek met toegankelijk romantische trekjes, vergelijkbaar met de muziek van Madame Pratten uit Engeland, maar wel iets vrolijker.

Alfred Cottin is compleet vergeten, zijn belangrijkste wapenfeit is zijn naam op de bladmuziek van *Recuerdos de la Alhambra* van Tarrega. Deze droeg het stuk op "aan de eminente gitarist Alfred Cottin".

Ik had vier stukjes in gedachten, *Barcarolle*, *Danse des Lutins* (Trollendansje), *Sous les Palmiers* en *Les Clochettes*. Na wat experimenteren met de moeilijkheidsgraad speel ik ze ook in die volgorde.

Barcarolle is relatief het langzaamste stuk, alhoewel de swing in de 6/8 maat wel duidelijk moet zijn. De grootste uitdagingen zijn een paar excursies naar de hogere posities. Rustig blijven en niet versnellen is het parool, de laatste beweging naar de 12e fret ligt binnen een *ritenuto*. Ademhalen en doorspelen.

Danse des Lutins is een geinig stukje. Trollen zijn niet erg elegant en dat kun je in het begin goed duidelijke maken. De eerste regel is een soort *Aufforderung zum Tanz* waarin je hun geschutter een beetje kunt weergeven. Daarna begint de wals in 3/8 maat. Er zit een triool in die in het tempo niet zo opvalt. Ik ga me over de exacte timing dan ook niet zo'n zorgen maken. In het middendeel gaat het stuk naar A groot. Tijd voor een flinke tempovertraging die na een tijdje vanzelf oplost. Dan komt een stukje dat ik rustig aan moet pakken. De overgang van 12e fret naar de 1e positie kan in alle rust gebeuren vanwege het ritenuto. Wel doen!

Sous les Palmiers is een heel raar stukje, maar ik speel het toch vanwege het leuke huppelende middendeel. Kalmte bewaren en het ritenuto midden in het middendeel gebruiken om het tweestemmige loopje tot een goed einde te brengen.

Les Clochettes is een leuke afsluiter en bevat tevens de passages waarvoor je een beetje warmgedraaid moet zijn. Het middendeel laat de klokjes (clochettes) horen met flageoletten. Daartussen zitten passages waarvoor je tweeklanken moet schuiven naar de 12e fret. Oefen niet te veel druk uit, anders kun je niet glijden. Licht spelen, dat geldt voor het hele stuk, maak je linkerhand niet te zwaar.

De tweede herhaling van het vierde thema bevat nu een loopje in plaats van een rust. Denk erom dat dit A - B - C - D is, dit is anders dan de soortgelijke loopjes in het eerste thema.

Ik ben begonnen met de stukken samen in te studeren in de volgorde dat ik ze wilde spelen. Ik had daar mooi de vakantietijd voor. Ondertussen heb de volgorde wel veranderd (*Sous les Palmiers* was eerst laatst) en de partijen ge-edit. *Les Clochettes* kreeg een extra herhaling en ging van een pagina naar twee pagina's. Ik heb die verandering bewust meegeoefend.

Voor deze gelegenheid heb ik een extra uitdraai van de stukken gemaakt om een vingerzetting en tactische tips te kunnen noteren. De stukken gaan in een separate map, ik speel niet uit het boek. Dat heeft deels met concentratie te maken, als ik uit een boek speel, ben ik nog weleens geneigd te gaan bladeren. De stukken zitten in volgorde van uitvoering in de map, hierdoor hoef ik niet veel te bladeren.

Ik merkte dat ik passages waarbij ik veel moest kijken op gegeven moment uit het hoofd deed. Daarom moest ik bewust oefenen om terug te kijken naar de goede plek op het blad als ik klaar was, zodat ik door kon blijven lezen. Alweer een argument om stukken uit het hoofd te leren. Alleen durf ik dat nog niet bij een optreden in praktijk te brengen.

Bij het vorige Open Podium werd ik gehinderd door de verlichting, zodat het bladmuziek lezen niet zo goed ging. Daardoor word je extra onzeker. Daarom heb ik een MightyBright toneellampje gekocht dat je op de map kunt klikken. Het werkt op batterijen en er zitten twee kopjes op om twee bladzijden te belichten. De led lampjes zitten op een flexibele draad, dus je kunt de verlichting exact instellen.

Ik heb ermee geoefend thuis, want je moet het ding bevestigen en zodanig richten dat het publiek er geen last van heeft. Dit kan op een licht verhoogd podium zoals in Nordhorn mogelijk problemen geven. Ook het spelen met dit licht heb ik gerepeteerd. Lamp uit en toneellampje aan en spelen maar. De belichting van de bladmuziek was goed. Ik kon de hals van de gitaar in het gereflecteerde licht van het papier nog redelijk zien, maar het hield niet over.

In het duister kon ik vaststellen welke passages onzeker waren. Kijken in je ooghoeken blijkt bij van bladmuziek spelen behoorlijk belangrijk. Ik hoop dat er in het theater iets meer

omgevingslicht is. Al met al ben ik wel beter voorbereid op de toneelomgeving dan de vorige keer.

Gaandeweg speelde ik het hele programma dagelijks. Een keertje langzaam, een keertje op tempo, waarbij ik met mijn rustmomenten tussen de stukken op iets meer dan 10 minuten kwam, ruim zat voor het Open Podium.

Wat heel nuttig bleek was voor het spelen van het stuk goed te ademen en je de eerste maten van het stuk in gedachten voor te stellen. Niet in de zin van hard tellen, maar meer van de puls. Dat hielp me ook om bij *ritenuto*'s weer goed *a tempo* te komen.

Uiteraard heb ik de stukken meegenomen naar gitaarles. Alleen de timing was niet perfect, want ik kreeg enthousiast allerlei interpretatie- en vingerzettingswijzigingen mee. En dan loop je het gevaar er nog niet mee klaar te zijn als je gaat optreden. Als sluitstukje heb ik de aankondiging mee gestudeerd. Dat kon echter beter. Als bijkomend voordeel hou ik de aankondiging nu kort. Het lijkt me het beste om de stukjes achter elkaar te spelen, trouwens.

Op zich lijkt de voorbereiding nu aardig in orde, ook al ken ik de stukken niet helemaal uit het hoofd.

Vreemd genoeg ben ik op dit moment (een paar uur voor het concert) nog steeds niet helemaal zeker. Ik voel me in een soort verhoogde staat van paraatheid en mijn zonnevlecht is gevoelig. Een zekere spanningscomponent is dus aanwezig. Hopelijk wordt dat beter zodra ik aan de sfeer van het Open Podium gewend ben. Voor de zekerheid test Erna vanmiddag een Bach remedie voor me uit (nee, wees niet bang, het zijn geen Beta blokkers).

Er zullen nu vast lezers zijn die zeggen, maak het je toch niet moeilijk als je niet helemaal zeker bent. Tja, ik kan die drang om toch wat te spelen moeilijk uitleggen. Ik ga het ermee doen wat ik heb. Dan heb ik vast wel weer materiaal voor de volgende On Stage Again!

Een tijdje later...

Na de pasta bleek mijn plankenkoorts te zijn opgelopen naar 38.1. Een raar effect, ik heb er in tijden niet zo'n last van gehad. Dit klinkt wel dramatischer dan het is, want vroeger was ik al veel langer van tevoren onrustig.

Het autoritje van Hengelo naar Nordhorn bleek een mooie gelegenheid om de aankondiging te oefenen (wel het verkeer in de gaten blijven houden!). Ik heb niet zo'n harde stem, dus ik moet hem altijd bewust aanzetten. Ademsteun noemen ze dat bij zangers. Na een paar pogingen had ik de juiste tekst. Grappig dat ik hem zo samenstelde, dat het publiek niet wist hoeveel stukken ik ging spelen. Lijkt op een escape om in geval van nood de schietstoel te gebruiken. Een mens zit psychologisch uiterst functioneel in elkaar!

Toen ik bij Noord Deurningen de grens passeerde, bekroop me een merkwaardig gevoel. *Willkommen in Deutschland!*

Ooooh, Scheisse!

Wat had ik nou gedaan? Mijn aankondiging in het Nederlands geoefend. *Schnell uebersetzen! Meine Damen und Herren, guten abend.... Ich werde für Sie spielen..*

Grappig genoeg leidde dat mijn aandacht een beetje af van de toneelzorgen. Ik vond mijn vaste parkeerplekje bij de school en begon gelijk maar met mijn flesje Bach.

Duo NIHZ opende volgens traditie het podium na de gongslag (een stevig geluid, het lijkt een beetje alsof je *Tarkus* van Emerson, Lake and Palmer op zet).

Na het optreden van leden van de gitaar school van Herr Baumann was het podium voor mij. Ik bleek de enige te zijn die op deze avond met een klassiek repertoire kwam, dit open podium kent een prettige en grote diversiteit in stijlen!

Omdat iedereen zo zijn eigen opstelling op het podium heeft, lag de indeling van het toneel niet vast. Zodoende had ik wat tijd nodig voor mijn opstart ritueel. Niks vervelends, want het geeft je wat tijd om je te concentreren. Muziekstandaard opstellen, map neerzetten, lampje vastklikken, aanzetten en richten (dit baarde wat opzien bij het publiek), gaan zitten, koffer open, gitaar eruit, Ergoplay vastplakken, stemapparaat op de kop. Zo, ik zat!

Even de stemming controleren. Mijn Kwakkel is behoorlijk stabiel als de snaren eenmaal zijn ingelopen dus meer dan een controle was er niet nodig. Jammer genoeg kon de muziekstandaard niet lager, dus ik raakte een beetje verborgen achter de map. Ik denk dat ik voor optredens ga proberen om de muziekstandaard links van me te zetten. Dat opent je meer voor het publiek en ik denk dat dat contact belangrijk is.

De stoel was wat hoger dan thuis. Achteraf had ik mijn Ergoplay een beetje moeten bijstellen, want je muzikaal geheugen maakt ook gebruik van je houding.

Daar ging ie dan... de aankondiging in het Duits. Verder op de avond bleken die aankondigingen -*Im Fremdsprache* voor de meesten- een bron van humor te worden!

Barcarolle verliep volgens plan. Door het fraai gekleurde toneellicht kon ik het verschil tussen mijn G-snaar en D-snaar niet zo goed zien. Iets om rekening mee te houden voor de volgende keer! Het blind oefenen thuis in het donker had wel geholpen!

Ik was erg blij te merken dat mijn spanning niet opliep. Ik passeerde de lastige passages niet compleet foutloos, maar wel zonder zelfverwijt. Ik hield de gang er in ondanks de uitglijertjes.

Danse des Lutins, *Sous les Palmiers* en *Les Clochettes* volgden. En zo werd dit optreden een veel prettiger ervaring dan de vorige keer. Na een dankbaar applaus (en een paar leuke reacties in de pauze) was mijn motivatie voor de volgende gelegenheid direct al aanwezig.

Mijn ervaring met het bladmuzieklampje is positief. Het helpt mij in ieder geval om te focusseren, ik bleef beter geconcentreerd.

Na mijn optreden ontvouwde zich een prettige mix van stijlen op het toneel. Een zanger bracht een aangenaam mengsel van 75% muziek en 25% conference, waarbij hij zichzelf begeleidde en werd bijgestaan door een bevlogen solist. Gitaarschool Baumann was van de partij met een stel bekende songs, met assistentie van Eddie op de Congas. Een vader en dochter voerden ons terug naar de tijd van liedjes a la een vroege Boudewijn de Groot. Een gitarist bracht een potpourri van *Classical Gas* en *I Needed You* als try-out voor zijn optreden tijdens een bruiloft van een vriend. De oude blueszanger was ook weer van de partij met een aantal pakkende voorbeelden van dit rijke repertoire en de man met de flamencostijl combineerde zijn Spaanse stijl met wat nostalgie a la Bob Dylan met zijn mondharp.

Al met al ging het Open Podium tot tien uur door, geheel in overeenstemming met de uitgegeven vergunningen (Ja, er zijn heel wat regels voor een muzieketablissement en de avondrust na tien uur is er daar een van).

Tijd voor de *apres-musique* dus. Deze On Stage Again is voor herhaling vatbaar!

On Stage Again III

De vorige Open Podium avond in Nordhorn (zie On Stage Again II) stemde me positief. Het voorbereidingsprogramma had me goed geholpen. Tijd voor de derde editie van de voorspeeloefening!

Een thema rond een individuele componist - vorige keer was dat Alfred Cottin, een laat negentiende-eeuwse Franse componist - bleek een goede zet. Je krijgt een beetje eenheid in je programma en kunt ook relatief onbekende componisten presenteren.

Deze keer koos ik werk van de Spaanse componist/gitarist Jose Ferrer (1835 - 1916), romantische muziek in een vriendelijke stijl. Niet supergemakkelijk, maar ook niet vinger krampend moeilijk. De enige kritiek die ik vanuit mijn gitaarles hierover krijg is de hoge mate van voorspelbaarheid. Maar ja, complex onnavolgbaar hedendaags zal niet ieder publiek (waaronder ikzelf) aanspreken. Bovendien vind ik die "voorspelbare deuntjes" zelf leuk om te spelen.

Ik had een drietal werkjes in gedachten, in volgorde van oplopende moeilijkheidsgraad *Tango Nr. 3*, *Gerbe des Fleurs* en *Charme de la Nuit*. Die opbouw van moeilijkheidsgraad was een goeie tip uit het verleden: eerst even inspelen om aan de druk te wennen. Vooral het eerste stuk moet niet direct het moeilijkste zijn!

Tango Nr. 3 klinkt typisch tango. Hoekdelen in A-mineur en een midden sectie die even in de warmte van A-majeur vlucht. De triool - twee achtste structuur is vrij algemeen. Je moet er steeds aan denken om de triool ten opzichte van de achtsten een beetje op te rekken en heel consistent te spelen. Om het spannend te houden voor de speler zitten er een paar aardige positiewissels in dit stukje.

Gerbe des Fleurs - het *Bloemenmandje* - is een kleine suite met de delen *Cantilene Espagnole*, *Pavane*, *Mazurka* en *Berceuse*. Allemaal stukjes met de voor romantische muziek karakteristieke voorslagjes.

Cantilene Espagnole is een dansant stukje in 6/8 maat. De karakteristiek Spaanse harmonische wendingen maken het stukje heel herkenbaar. Ferrer componeerde vaak in een strikte structuur. Zo ook hier: Thema, klein uitstapje, duidelijke overgang en dan het thema weer. Dat kun je bij de uitvoering prima benutten.

Pavane brengt een tempo discussie op gang. Bij *Pavane* denk je aan iets zwaarmoedigs, een beetje slepend, maar dat paste niet bij dit stukje. Ik speel het dus lichtvoetig. Het is wel oppassen om de versieringen niet te veel aandacht te geven.

Mazurka lijkt op papier het gemakkelijkste, maar dit stukje is venijnig. De eerste frase lijkt op een Weense Wals, het echte Mazurka karakter komt pas in de tweede frase aan de orde. Omdat het snel moet, liggen legato’s voor de hand. Maar die waren in die posities best lastig om ze gelijkmatig in tempo te spelen. En dan, snel spelend is dit stukje in een zucht voorbij. Zodoende speel ik na de herhalingen er nog een compleet da capo bij.

Berceuse is met recht een slaapliedje in 6/8 maat. Hier komt het aan op de atmosfeer en vooral de rust. Dus geen zestiende nootjes afkappen, maar breed uitspelen.

En dan het sluitstuk *Charme de la Nuit*. Dit is het lastigste stuk, dus dat bewaar ik voor het laatst. Ook hier gebruikte Ferrer een strikte structuur. Een *Intro* leidt naar een *Cantabile*

frase, die je een keertje herhaalt. Een middendeel begint kalmpjes, maar krijgt (ook harmonisch) wat meer spanning en mondt uit in een cadens. Daarna komt het *Cantabile* weer terug met een passend slot waarmee je voor de dag kunt komen.

Hier zitten wat meer technische problemen in. Rust is belangrijk, geen haast in het *Cantabile*, ook al moet je een keer helemaal naar boven en weer terug. Ook geen haast in de cadens, anders loop je hartstikke vast.

Ik heb het programma geoefend zoals de vorige keer. Ik heb het opeenvolgend in de map gestopt en inclusief paginawissels gerepeteerd. Iedere dag een keer, en als een stukje niet lukte zoals ik het wilde, kreeg het extra aandacht. Uiteraard zat ook de oefening met het toneellampje er weer bij.

Als extra heb ik mijn verhaaltje bij de stukken in het Duits opgeschreven en in de map gestopt. De vorige keer ging het improviseren in deze vreemde taal me niet zo goed af, een A4tje met wat opmerkingen zou me in ieder geval het nadenken over woorden besparen.

Ik merkte op gegeven moment wel dat de motivatie voor een dagelijkse herhaling van het programma afzwakte. Misschien is dat het punt om de teugels wat te laten vieren. Het laatste weekend voor het optreden pakte ik de draad weer op.

Ditmaal dook er tijdens de voorbereiding nog een extra programmapunt op. Sarah Rootveld speelt harp en wilde als verrassing een keer het Open Podium op. Aangezien het als ensemble gezelliger is dan in je eentje, zouden we samen een stukje spelen. Dus zette ik me aan het arrangeren van *Love for Ever More*, een liedje dat klinkt als een Iers volksliedje. Ik zou de melodie met wat variatie spelen en tevens de zaak iets inkorten omdat het spelen van vijf coupletten toch een beetje lang werd.

Dat was een tijd geleden dat ik serieus ensemble heb gespeeld! Maar na twee keer repeteren en wat aanpassingen waren we er klaar voor.

***

Op de Open Podium avond bleek weer dat in toenemende mate een stel vaste spelers het podium weet te vinden. Ditmaal was ook Erna meegekomen, een goed teken, want normaal vindt ze het niet prettig om me op het toneel "te zien lijden".

Bij deze editie stond ik vlak na de pauze op het programma, dus had ik alle tijd om in positieve zin in de stemming te komen.

Het ritueel van opstellen en stemmen kon ik deze keer in de pauze houden, de zaal was bijna leeg. Mooi gelegenheid om even de vingers van tevoren te laten wapperen. Ik deed het wel met andere stukjes dan degene die ik ging spelen, want anders is de verrassing er af.

Het samenspel met Sarah op haar harp verliep prima. De combinatie klonk mooi en mijn gitaar bleek voldoende luid om de melodie duidelijk neer te zetten.

Toen was ik solo aan de beurt. Het blaadje met de aankondiging in het Duits bleek erg handig, ik zat niet helemaal met een mond vol tanden. Voorlezen zou het gemakkelijkste zijn geweest, maar dan kun je het publiek niet aankijken. Volgende keer moet ik de aankondiging uit het hoofd leren!

Het Jose Ferrer programma ging me goed af. Ik had weinig missers en kon me er goed toe zetten om ook echt te fraseren, wat een beetje rust in de tent bracht. Met de dynamiek ging het iets minder goed, ik betrapte me erop dat ik mijn Kwakkel soms overspeelde. Dat lijkt me

psychologisch, het instrument heeft een behoorlijk volume waarmee je gemakkelijk de achterste rij haalt. Dit wordt een puntje van oefening de volgende keer, ik denk dat ik iets meer moet overdrijven en crescendo's zachter moet beginnen.

Dat ik niet helemaal spanningsloos speelde, merkte ik aan mijn vingers van de rechterhand. Door het zweten werd heel soms het snaarcontact een beetje diffuus, waardoor het leek alsof ik geen volume kon maken. Het lijkt een beetje op schreeuwen met een hese stem. Gelukkig had ik mijn nagels lang genoeg gelaten om nog een beetje boven de vingertoppen uit te komen. Een puntje van aandacht, je vingertoppen zwellen een beetje op onder spanning, dus vijl de nagels niet te kort af!

Het publiek was tevreden en ik ook. Een mooie stap in de goede richting!

Zodoende kon ik lekker genieten van de rest van het programma en niet te vergeten de *aprés musique!*